

Srdce, nebo rozum? Při výběru školy je důležité obojí

9.2.2026 - Jan Vandík | Krajský úřad Zlínského kraje

Mnohé rodiny řeší v těchto dnech klíčovou otázku: jak správně vybrat střední školu? O tom, jak při rozhodování skloubit hlas srdce a rozumu, jakou roli hrají rodiče, rodinná tradice či předsudky vůči některým oborům, jsme si povídali s radní Zlínského kraje pro školství JINDROU MIKULÁŠTIKOVOU. V rozhovoru dále přinášíme cenné tipy, jak podpořit děti, které zatím nemají jasno, a dotkli jsme se také budoucnosti všeobecných gymnázií, kapacit škol v kraji či nových způsobů výuky matematiky.

Paní radní, jak si vybrat tu správnou střední školu?

Správná volba je především ta, která vychází ze zájmů a přání samotného žáka – tedy volba srdcem. Ale do rozhodování by měl vstoupit i rozum a v tom mohou sehrát klíčovou roli rodiče. V některých případech by dítě mělo citlivě usměrnit, s ohledem na jeho školní výsledky nebo možnosti budoucího uplatnění. Ne každý se totiž může stát lékařem, právníkem nebo koncertním mistrem. Na druhou stranu by rozhodnutí nemělo vycházet z ambicí rodičů typu „Já mám firmu, dělal jsem to celý život, tak ty budeš taky“. Rodiče by měli se svým dítětem navštívit všechny školy, které ho zaujmou. Měli by si školu doslova „očíkat“. Může se stát, že škola, která působila skvěle na veletrhu, ve skutečnosti zklame – třeba zanedbaným prostředím nebo nevlídným přístupem učitelů. A naopak – jiná škola vás může velmi mile překvapit. Proto doporučuji osobní návštěvu – ideálně v rámci dne otevřených dveří, ale klidně i mimo něj. Většina škol dnes totiž nabízí individuální prohlídky, a to je nejlepší způsob, jak si udělat vlastní obrázek.

Ještě k rodičům, do jaké míry do výběru školy vstupují? A je to vlastně dobře?

Podle průzkumů jsou doporučení rodičů hned po zájmech a koníčcích druhým nejdůležitějším faktorem, který žáky při výběru střední školy ovlivňuje. A osobně si myslím, že je to dobře. Jak už jsem řekla, rodiče by totiž rozhodnutí svých dětí měli v některých případech korigovat. Mají už totiž životní zkušenosti, znají realitu pracovního trhu, hodnotu vzdělání i výzvy, které žáky čekají. A taky znají dobře své dítě. Často lépe odhadnou jeho možnosti, silné a slabé stránky, než je v tu chvíli schopno ono samo.

Jaká je nabídka středních škol ve Zlínském kraji, mají tu zastoupení všechny obory, nebo tu něco vysloveně chybí?

Nabídku tu máme brilantní, můžeme nabídnout všechny myslitelné obory, vyjma těch naprosto okrajových typu střední školy jaderné fyziky nebo vojenského gymnázia. Vybere si tu opravdu každý.

Jak je to s kapacitou na středních školách ve Zlínském kraji a o které školy bývá největší zájem?

Kapacita je dostačující, největší zájem je tradičně o gymnázia a renomované průmyslovky, ale v posledních letech roste i zájem o řemesla, především o obory jako jsou elektrikář, zedník, instalatér, farmář. Nebo třeba i opravář zemědělských strojů. Tento obor je zajímavý v tom, že během studia žák může zdarma získat řidičské oprávnění na traktor a nákladák, stejně jako absolvovat svářečský kurz. Získá tak zajímavou kvalifikaci už během středoškolského studia. Neplatí už tedy takové to „když se nebudeš učit, skončíš jako zedník a vyděláš si leda tak na slanou vodu“. I méně kvalifikovaná práce je dnes velmi často nadstandardně placená, protože se těchto řemeslníků, zejména těch šikovných, nedostává.

Častým strašákem bývá matematika, která žáky i rodiče odrazuje od studia technických

oborů. Kde se podle vás vzal „odpor“ k matematice?

Je smutné, že odpor k matematice často vychází už od rodičů, kteří nejsou úplně matematicky nadaní. Potřebujeme proto hodně osvědčené maminky a tatínky, kteří nemusejí holdovat matematice, ale zároveň nebudou odrazovat své děti od studia na škole, kde se vyučuje. Není bez zajímavosti, že když přijdou děti do první třídy, jejich nejoblíbenějším předmětem jsou počty. Pak se ale z oblíbených počtů stane neoblíbená matematika. Přiznejme si, že ten odpor nejspíše vznikl hlavně nesprávným způsobem výuky.

Co s tím?

Na krajském úřadě připravujeme workshop pro ředitele škol a vybrané učitele matematiky. Pozvali jsme pana Chrobáka z Moravskoslezského kraje, který má skvělé zkušenosti s tím, jak učit matematiku jinak i jak motivovat učitele k inovacím. Ve výuce využívá finskou aplikaci založenou na umělé inteligenci. Ta žákům na tabletu automaticky generuje úlohy přizpůsobené jejich individuálním schopnostem – od jednodušších po složitější. Učitel se tak může během hodiny lépe věnovat i nadaným žákům, na které se často zapomíná.

Funguje to?

Ano, v Moravskoslezském kraji už s tím začali pracovat. A ukázalo se, že učitelé teď s dětmi v hodinách vypočítají až šestkrát více příkladů než předtím. Důležité také je, že to děti baví. Nesmíme ale zapomínat ani na to, že matematiku si nelze osvojit bez řádného procvičování. Děti musí počítat nejen ve škole, ale i doma. A s tím nám taky musejí trochu pomoci rodiče.

Jakou budoucnost podle vás mají všeobecná gymnázia? Některé kraje už avizují, že chtějí víceletá gymnázia redukovat. Chystá se k tomu i Zlínský kraj?

Víceletá gymnázia jsou dnes tak pevně zakořeněná, že v našem kraji nikdo neuvažuje o jejich rušení. Do budoucna ale budeme muset uvažovat o určité redukci počtu gymnaziálních tříd – v souvislosti s očekávaným poklesem celkového počtu žáků, tak aby si gymnázia zachovala prestiž a kvalitu. S řediteli gymnázií o tom už postupně mluvím. Věřím, že uspějí hlavně ta gymnázia, která nabídnou specializace – například na matematiku, jazyky, přírodní vědy nebo sport. Právě tato zaměření mohou v kombinaci se všeobecným vzděláním přilákat více uchazečů než školy, které zůstanou jen u klasického, nespecifikovaného modelu.

Co byste doporučila rodičům dítěte, které zatím nemá představu o svém budoucím povolání a čeká ho přechod na střední školu?

V dnešní době mají nerozhodnuté děti a jejich rodiče obrovské možnosti. Rozhodně bych jim doporučila, ať absolvují některý z dostupných online testů, například RIASEC. Ten jim napoví, jak je dítě nastavené, ať už osobnostně nebo studijně, a doporučí jim určité zaměření a z něj vycházející vytipované střední školy. Na každé základní škole už dnes navíc funguje kariérový poradce. Užitečným pomocníkem může být žákům i jejich rodičům internetový portál Průvodce kariérou.

Zpracoval: Jan Vandík

<https://zlinskykraj.cz/aktuality/srdce-nebo-rozum-pri-vyberu-skoly-je-dulezite-oboji-6989>